

Nemzetpolitikai összefoglaló

2014. 30. hét

NEMZETPOLITIKAI ÁLLAMTITKÁRSÁG

NPKI | NEMZETPOLITIKAI
KUTATÓINTÉZET

Közel 15,5 milliárd jutott a Bethlen Gábor Alapnak

Közel 15,5 milliárd forintból gazdálkodott tavaly a külföldi magyarokat támogató Bethlen Gábor Alap, amely az előző évvel azonos összegű, 11,57 milliárd forint költségvetési támogatásban részesült 2013-ban - derült ki az alap Semjén Zsolt nemzetpolitikáért felelős miniszterelnök-helyettes által beterjesztett beszámolójából. Az alapból folyósított támogatások 88,2 százalékát határon túli szervezeteknek, illetve magánszemélyeknek utalták ki. A 11,8 százalékos arányt képviselő belföldre folyósított támogatás döntően két fő programból állt: egy részét a Határtalanul! program keretében magyar iskoláknak nyújtott támogatás, másik részét pedig a Magyarság Háza program támogatása teszi ki. A beszámoló alapján a Sapientia Erdélyi Magyar Tudományegyetem és a Partiumi Keresztény Egyetem fejlesztési támogatására 1,38 milliárd forintot fordítottak, a budapesti Magyarság Háza nemzeti identitás kiállítása, látogató- és oktatás-módszertani központja kialakítására, valamint felújításokra 723 milliót különítettek el. A II. Rákóczi Ferenc Kárpátaljai Magyar Főiskola működésének és infrastrukturális fejlesztésének támogatására félmilliárd forintos keret jutott, az erdélyi magyar középiskolai oktatási intézmények fejlesztési célú támogatásához 200 millió forinttal járultak hozzá. A vajdasági Magyar Nemzeti Tanács kiemelt programjai megvalósításához 365 millió forintot különítettek el. Oktatási-nevelési támogatásokra 4,42 milliárdot különítettek el, ebből Erdély 2,69 milliárddal, Felvidék 815 millióval, Vajdaság 446,2 millióval, Kárpátalja 330 millióval, Horvátország 17,5 millióval, Muravidék 6,6 millióval részesedett. A Határtalanul! tanulmányi kirándulási programra 473 millió jutott. Az összegzés szerint a tanulmányi kirándulások 61 százaléka Erdélybe, 20 százaléka Kárpátaljára, 14 százaléka Felvidékre, 4 százaléka Vajdaságba és 1 százaléka a Muravidékre irányult. A tavalyi évben a Magyarság Háza programtámogatására 939 millió, míg a nemzeti jelentőségű intézmények támogatására 5,9 milliárd forint jutott. Utóbbin belül Erdély 3,64 milliárdot, Kárpátalja 1,23 milliárdot, Vajdaság 518 milliót, Felvidék 319,2 milliót, Muravidék és Horvátország összesen 21 millió forintot kapott.

A nemzetpolitikai államtitkárral egyeztetett a KMKSZ vezetősége

Hivatalában fogadta Potápi Árpád János, a Miniszterelnökség nemzetpolitikáért felelős államtitkára a Kárpátaljai Magyar Kulturális Szövetség (KMKSZ) vezetőit szerdán. Az államtitkárság közleménye szerint a találkozón a felek megvitatták a kárpátaljai magyarsággal kapcsolatos fontos és időszerű kérdéseket, amelyek kezelésében egyetértés van a magyar kormány stratégiai partnere és a Nemzetpolitikai Államtitkárság között. Brenzovics László, a KMKSZ elnöke, a Kárpátaljai Megyei Tanács első elnökhelyettese hangsúlyozta, hogy a kárpátaljai magyarság szempontjából fontos a Petro Porosenko ukrán elnökkel kötött választási megállapodás, amely egyben jó alappal szolgál a kétoldalú magyar-ukrán államközi együttműködés erősítéséhez is. A KMKSZ elnöke lényegesnek tartja a párbeszéd fenntartását államközi szinten. Potápi Árpád János hangsúlyozta, hogy Magyarország számára a legfontosabb a kárpátaljai magyarok biztonsága, ezért a magyar

kormány támogat minden olyan törekvést, amely segíti a béke helyreállítását egész Ukrajnában, az ország belső demokratizálását, ami hozzájárul a kisebbségi jogok tiszteletben tartásához. A Nemzetpolitikai Államtitkárság kiemelten fontosnak tartja a magyar-magyar párbeszéd keretén belül folytatott kétoldalú konzultációkat, a kölcsönös tájékoztatást, ezért még rendszeresebbé szeretné tenni azokat, mivel ezáltal is elősegíthető, hogy a magyar-ukrán egyeztetéseken hangsúlyosabbá váljanak a kárpátaljai magyarság szempontjából fontos nemzetpolitikai kérdések is. A KMKSZ elnöke megbeszélést folytatott Navracsics Tibor külgazdasági és külügyminiszterrel is. Navracsics Tibor a találkozón hangsúlyozta: a magyar külpolitika az ukrán válság kitörése óta kiáll a független, demokratikus, a jogállamiságot tiszteletben tartó Ukrajna mellett, amely figyelembe veszi az Európa Tanács szabályozását a nemzeti jogokat illetően. A tárcavezető szerint Petro Porosenko ukrán elnöknek jelenleg nincs alternatívája, a helyzet stabilizálása és konszolidációja tőle várható, ezért Budapest őt támogatja. Fontos az is, hogy a kisebbségi jogok nem sérülhetnek Ukrajnában.

Hivatalos: Kelemen Hunor lesz az RMDSZ államelnök-jelöltje

Az RMDSZ saját jelölttel vesz részt az államelnöki választáson, Kelemen Hunor szövetségi elnök a jelölt - döntött csütörtökön a Szövetségi Állandó Tanács. Kelemen Hunor elmondta, hogy 2014-ben is államelnök-jelöltet kell állítani, hiszen így lehet nyilvánosságra hozni az RMDSZ elképzeléseit. „Meg kell mutatni, hogy léteznek olyan magyar politikusok, akiknek van elképzelésük az ország jövőjét illetően. Megtisztelő a jelöltségre vonatkozó felkérés. Programom az RMDSZ programja alapján lesz felépítve. Az RMDSZ a romániai magyarság érdekeinek a legitim képviselője” - hangsúlyozta a szövetségi elnök. Újságírói kérdésre elmondta, nem azzal az illúzióval indul az államelnök-választáson, hogy bejut a második fordulóba, hanem azért, hogy a szövetség ismét lehetőséget kapjon a széles nyilvánosság előtt beszélni a célkitűzésekről. A SZÁT azt is eldöntötte, hogy Kelemen Hunort Biró Rozália szenátor váltja a kulturális tárca élén és a miniszterelnök-helyettesi tisztségben. Hétfőn beszélgettek a szenátorral, és felkérték, hogy vállalja el a tisztséget. „Olyan embert kellett keresni, aki mind a kulturális miniszteri, mind a miniszterelnök-helyettesi tisztséget el tudja látni. Politikai értelemben Biró Rozália az SZKT elnökeként a második legmagasabb tisztséget látja el az RMDSZ-ben, így természetes lépésnek számított az, hogy ő töltsen be a funkciókat” - magyarázta a szövetségi elnök. Kelemen elmondta, jelzésértékű, hogy Romániának első ízben lesz női miniszterelnök-helyettese. Biró Rozália elmondta, miniszterelnök-helyettesként a koalíciós partnerek és az RMDSZ által aláírt protokollumnak szeretne érvényt szerezni, és a Kelemen Hunor által elkezdett munkát szeretné folytatni a kulturális tárca keretében. Elmondta, folytatni kell azt a párbeszédet, amelyet Kelemen Hunor és Victor Ponta elkezdett a nemzeti kisebbségek helyzetét rendező csomag mentén. Biró nem tart attól, hogy Traian Băsescu államelnök kerékkötőként lépjen fel a kinevezése ügyében.

EMNP: tudathasadásos állapotban maradt az RMDSZ

Az Erdélyi Magyar Néppárt (EMNP) fontosnak tartja, hogy a magyar közösség saját jelöltet indítson a romániai államfőválasztáson, aki hangot ad a közösség elvárásainak – hangoztatta pénteki sajtóértekezletén Toró T. Tibor, az EMNP elnöke. A magyar jelölt indítására nem azért van szükség, hogy az első fordulóban szerzett voksokkal az érdekképviselő „kétes tárgyalásokat” folytasson a versenyben maradt pártokkal, hanem azért, hogy a jelölt a kampány során a politikai közbeszéd tárgyává tegye, hogy mit várnak el magyarként és román állampolgárként Romániától a magyar közösség tagjai – magyarázta. „Az egységes és homogén nemzetállami forma nem hoz jövőt a magyarságnak Romániában. Egy föderális államberendezkedés, az aszimmetrikus regionalizmus intézményesítése, az autonómiák rendszere az, amely számunkra elfogadható” – jelentette ki az EMNP elnöke. Hozzátette: amennyiben ezen elvárások képviselőjét a jelölt felvállalja, számíthat az EMNP támogatására, függetlenül attól, kiről van szó, és melyik párt tagja. Úgy vélte Tusványos, amelyre „mindenkit” meghívtak, jó alkalom lehet arra, hogy az erdélyi magyar pártok közös nevezőre jussanak a romániai államfőválasztás kérdésében. Sajtóértekezletén Toró T. Tibor úgy vélekedett, „a kecske sem lakott jól, de a káposzta sem maradt meg”, amikor Kelemen Hunor „nem merte kivezetni” az RMDSZ-t egy olyan „magyarelles koalícióból”, amely hallani sem akar a magyarság stratégiai céljairól, az autonómiáról, de még olyan szimbolikus kérdésekben sem tesz gesztusokat a magyarok felé, mint a székely zászló ügye. Toró szerint az RMDSZ kormányra lépésével saját magát sodorta csapdahelyzetbe, hiszen előre láthatta, hogy a Minority SafePack kisebbségvédelmi csomag kezdeményezőjeként előbb-utóbb szembe kerül azzal a román kormánnyal, amelyben szerepet vállalt. Hozzátette: politikai szempontból nem szűnt meg az RMDSZ „tudathasadásos” állapota azzal, hogy Kelemen Hunor lemondott kormánytisztviseléséről. Helyette ugyanis az RMDSZ „második emberét”, a szövetség belső parlamentjét vezető Biró Rozáliát jelölték a kormányba, így a kisebbségek jogairól szóló luxemburgi perben az RMDSZ továbbra is saját magával áll szemben – vélekedett az EMNP elnöke.

Eldőlt: Mile Lajos lesz a kolozsvári főkonzul

Megerősítette csütörtökön az Indexnek Schiffer András, a Lehet Más a Politika (LMP) társelnöke a Krónika aznapi számában közölt értesülést, miszerint Mile Lajos, a párt volt országgyűlési képviselője lesz Magyarország új kolozsvári főkonzulja. Schiffer a hírportálnak elmondta, Mile a várható kinevezés miatt hetekkel ezelőtt felfüggesztette párttagságát az LMP-ben. A két évvel ezelőtt kinevezett Magdó János jelenlegi főkonzul új megbízást kap a Külgazdasági és Külügyminisztériumban, ahol a Közép-Európa-főosztályt vezeti majd. A diplomata az augusztus végén megrendezendő Kolozsvári Magyar Napok után hagyja el jelenlegi állomáshelyét. A Krónika megtudta azt is, Magyarország többi romániai diplomáciai kirendeltségének élén nem várható váltás. Továbbra is Zákonyi

Botond irányítja a bukaresti nagykövetséget, Zsigmond Barna Pál pedig a csíkszeredai főkonzulátust.

Bárdos: Kiska még nem hozott előrelépést kisebbségi ügyekben

Bárdos Gyula, a Csemadok elnöke, az MKP államfőjelöltje a Gombaszögi Nyári Táborban elmondta, a választáson elért eredményeket sikerként könyveli el, főleg a EP-választás részvételi arányai tekintetében, de többet várt. Ahogy fogalmazott, az lett volna az igazi, ha a Híd is támogatja a magyar jelöltet, továbbá az egész civil szféra. „Szerintem, hiba volt nem váltani, Hrušovský személyében pedig olyat támogattak, aki szerényen szerepelt” – mondta. A többletet abban látta, hogy „végre megmérettethettünk, megmutathattuk, hogy nem kívánunk másodrendű polgárok lenni”. Többször is kiemelte, hogy politikai ellenszélben és a mediális háttértámogatás nélkül zajlott a kampány, ezért ismét megköszönte azoknak, akik rá adták a voksukat. Ahogy elmondta, a körút során megmutatkozott, hogy van igény a magyar jelöltre. „Nagyon érdekes tanulságot fedeztem fel, ami megmutatja, hogy áll a felvidéki magyarság: a magyar jelölt fogadtatása a szegényebb területeken, ahol kevesebb a magyarok aránya, sokkal kedvezőbb volt” – mondta el. Hozzátette, szerinte megértették, hogy ebből a közösség profitálhat. Ha a jövőben indul egy másik magyar jelölt, rá már nem fognak úgy nézni, mint rá néztek. „Kénytelenek voltak a médiában is megmutatni engem: elmondhattam, hogy ne féljenek az itteni magyaroktól. Meg kellett oldani, hogy a felvidéki magyarnak ne legyek túl kevés, a többségi nemzetnek pedig ne legyek túl sok” - jelentette ki. A kérdésre, hogy mit csinálna másképp, elmondta, hogy intenzívebb megbeszéléseket folytatna a Híd vezetőivel. Amit még hiányolt, az a több idő. Kiemelte, az első magyar jelöltnek 10 évvel ezelőtt kellett volna elindulnia: szerinte Bugár Béla erre tökéletes lett volna, ha pedig elindult volna, sokat lendíthetett volna a megítélésen, és esetleg máshol tarthatnánk. A megválasztott államfővel, Andrej Kiskától hiányolta az egyértelműbb, konkrétabb megfogalmazásokat. Hozzátette, a langyos hozzáállást nem tudja elfogadni. Szerinte az államfőjelöltet színvallásra kellett volna készíteni, ugyanis vannak kérdések, amelyek mellett nem lehet elmenni. A hamarosan sorra kerülő önkormányzati választásokkal kapcsolatban elmondta, nem tartja jónak, hogy az MKP és a Híd jelöltjei sok helyütt egymással szemben indulnak. Országos megmérettetéseknel felvidéki magyar-magyar együttműködésre, párbeszédre van szükség, nem csak üzengetésekre.

Kisebbségi témákról tárgyalt az államigazgatási miniszterrel Pásztor Bálint

Több fontos kisebbségi témáról beszélt Pásztor Bálint, a Vajdasági Magyar Szövetség köztársasági parlamenti frakcióvezetője Kori Udovički államigazgatási és önkormányzati miniszterrel. A találkozón szó volt többek között a nemrég elfogadott nemzeti tanácsokról szóló törvénymódosításról, valamint az októberi választásokról is. Pásztor Bálint elmondta, ez egy kapcsolatfelvevő beszélgetés volt, amelyen megállapodtak, hogy három-négyhavonta egyeztetni fognak az aktuális kisebbségvédelmi kérdésekről. „A nemzeti tanácsai választások után egy munkacsoport fog alakulni, amely kidolgozná a nemzeti tanácsokról szóló törvény újabb módosítását” – mondta el Pásztor Bálint a Pannon RTV-nek nyilatkozva. „Ez egy olyan feladat, amely a Szerb Haladó Párt és a VMSZ közötti koalíciós szerződésből fakad, valamint abból, hogy az alkotmánybíróság januárban hatályon kívül helyezett néhány rendelkezést a nemzeti tanácsokról szóló törvényből. Ennek a törvénymódosításnak az lenne a célja, hogy egyrészt tiszteletben tartsuk az alkotmánybírósági határozatot, másrészt viszont azokat a hatásköröket, amelyeket az alkotmánybíróság megsemmisített, azoknak a nagyobb részét átfogalmazás útján vissza tudjuk emelni a törvény szövegébe, illetve a jogrendbe. Jövő év folyamán elfogadásra kerülhetne ez a törvénymódosítás, és harmadrészt a részarányos foglalkoztatásról beszéltünk, arról a kérdéskörrel, amely vonatkozásában az elmúlt 25 évben komolyabb eredményeket nem sikerült elérnie egyik kormánynak sem. Törvényeket is kell módosítani, és úgy egyáltalán a kormány hozzáállását kellene megváltoztatni annak érdekében, hogy az alkotmányos rendelkezéseket figyelembe véve a nemzeti közösségekhez tartozó emberek a bíróságokon, a rendőrségen, a vámhivatalban, a köztársasági vállalatokban jelen tudjanak lenni, és az állampolgárok saját anyanyelvükön tudjanak ezekkel az állami szervekkel kommunikálni” – mondta el Pásztor Bálint, a VMSZ köztársasági parlamenti frakcióvezetője.

Két magyar képviselője lesz a szlovén törvényhozásnak

A június 13-án megtartott előrehozott parlamenti választások egyértelmű győztese Miro Cerar Pártja (SMC) lett, amely 34,61 százalékkal 36 mandátumot szerzett a 90 fős parlamentben. Nemzetiségi szempontból figyelemre méltó eredmény, hogy a győztes színeiben a lendvai körzetből Laj Ferenc is az új törvényhozás tagja lett. A nemzetiségi külön listán egyedüli jelöltként Göncz László lett a régi-új nemzetiségi képviselő. Göncz kifejtette: „Reménykedem abban, hogy főleg a gazdasági alap megteremtésénél Laj Ferenc gazdasági szakemberrel elő lehet mozdítani, hogy nagyobb súlyunk legyen és ez a régióknak többet hozzon.” Elmondta, már a koalíciós előkészületek során olasz kollégájával felkeresik a potenciális szereplőket, elmondják konkrét álláspontjainkat, hogy milyen feltételek mellett hajlandók együttműködni. „Nem kívánunk a koalíció tagjai lenni, nem

akarjuk a koalíciós szerződést aláírni, de megállapodhatunk bizonyos programpontokban, amelyek alapján akár a koalícióról is pozitívan szavazhatunk, de csak ha nem a két nemzetiségi képviselő lesz a mérleg nyelve. A feltételeink között szerepel az általános nemzetiségi kerettörvény, a kétnyelvűség hatékonyságának javítása, a gazdasági alap, valamint az úgynevezett nemzeti örökség mint olyan attribútum feltüntetése, mely az őshonosságot hivatott alátámasztani.

